

Skolbeslut för Förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Havelidens skola
i Sölvesborgs kommun

Rektor

Uno Hellgren
Havelidens skola
Haveliden 27
Hällevik
294 72 Sölvesborg

Tillsyn i Havelidens skola

Förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Havelidens skola och Sölvesborgs kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen visar att rektorn för Havelidens skola inhämtar kunskap om lärarnas undervisning och menar att vi-känslan är viktig och grundläggande i skolan. Trots detta behöver rektorn stärka det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

För att förverkliga de mål att sträva mot som finns i läroplan och kursplaner behöver skolan förbättra arbetet med de individuella utvecklingsplanerna och de skriftliga omdömena. De skriftliga omdömena saknar information om var eleverna befinner sig i sitt lärande med en tydlig inriktning mot läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. För att de individuella utvecklingsplanerna ska kunna utgöra underlag för planering av undervisningen krävs att de ger en tydlig information om elevens kunskapsutveckling i relation till läroplanens och kursplanernas mål.

Havelidens skola behöver vidta åtgärder då det gäller innehåll och utformning av de individuella utvecklingsplanerna och de skriftliga omdömena. Detta kan i sin tur underlätta för lärarna att kunna utgå från varje elevs förutsättningar, erfarenheter och tänkande i undervisningen. Vidare kan det främja elevernas möjligheter att ha inflytande vid val av innehåll och arbetsmetoder i undervisningen. Det är svårt för eleverna

att kunna påverka innehållet i undervisningen när det inte tydligt framgår vad de förväntas att lära sig. Skolan behöver öka elevernas inflytande över undervisningens utformning och lärarna måste förbättra sitt arbete med att utgå från varje elevs förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande. Även åtgärdsprogrammen i skolan behöver utvecklas.

I en mål- och resultatstyrd skola måste verksamheten kunna följas upp och utvärderas. Resultaten ska sedan utgöra underlag för förnyelse och förbättringar i syfte att öka måluppfyllelsen. Rektorn i Havelidens skola måste ta ett ökat ansvar för att så sker. Skolan har ett aktivt och fruktbart värdegrundsarbete. Dock saknar skolan en plan mot kränkande behandling som uppfyller förordningens krav.

Skolinspektionen har i tillsynen av Havelidens skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Rektorns pedagogiska ledarskap inriktas inte i sin helhet på att nå de nationella målen (Lpo 94, 2.8 rektorns ansvar och Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag),
- Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen och Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg),
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder och använder detta för att nå de nationella målen (Lpo 94, 2.8 Rektorns ansvar),
- Skolan anpassar inte all undervisning efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (Lpo 94, 2.2 Kunskaper),
- Rektorn och lärarna arbetar inte i tillräcklig utsträckning med att öka elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens utformning och innehåll (4 kap. 2 § skollagen),
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte förordningens krav (14 a kap. skollagen 8 §),
- Skolan upprättar inte åtgärdsprogram i enlighet med grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

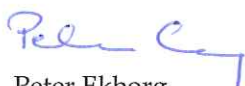
Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2

Rektor och Sölvesborgs kommun har ansvar för att Havelidens skola brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet

för Sölvesborgs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Sölvesborgs kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har Mats Manhammar deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg
Birgitta Knutsson Rohdin

Enhetschef

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Havelidens skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sölvesborgs kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Havelidens skola den 5 februari 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Havelidens skola, dels den information som samlats in under besöket. I Havelidens skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Havelidens skola

Skolan/skolorna	Antal elever
Förskoleklass	23
Grundskola	114

Källa: Skolans egna uppgifter våren 2010

Havelidens skola är belägen i Hällevik cirka 12 km sydost om Sölvesborg. Rektorn har ansvar för förskoleklass, fritidshem samt för grundskolans årskurser 1–6. I rektorns tjänst ingår även undervisning i musik. Skolans organisation utgörs av åldershomogena grupper. Havelidens skola har både idrottshall och slöjdsalar. Eleverna får sin undervisning i hem- och konsumentkunskap i Hälleviks bygdegård. I övrigt är skolans verksamheter väl samlade. Många elever åker skolskjuts.

Tillsynsprotokoll för Havelidens skola

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygg lärandemiljö

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorns pedagogiska ledarskap inriktas inte i sin helhet på att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektorns ansvar

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Motivering:

Tillsynen visar i såväl intervjuer med rektor och lärare som med elever att det varierar i skolan i vilken mån läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot ligger till grund för undervisningen, vilket är rektorns ansvar. Havelidens skola har "brutit ner" kursplanemålenas uppnåendemål för samtliga årskurser. Dock har inte alla lärare kännedom om vilka uppnåendemål som gäller för eleverna. Detta gör det svårt för skolan att använda mål att uppnå som en avstämning under lärandets gång. Enligt intervju med rektorn är mål att sträva mot inte tydliga i undervisningen. Detta innebär enligt inspektörerna att skolan till stora delar saknar en tydlighet i vad det kan innebära att i undervisningen utgå från elevernas erfarenheter och tänkande.

I intervjuer med lärare och elever och genom klassrumsbesök framkommer en skiftande bild av hur läroplanens mål rörande elevernas inflytande på utbildningens utformning tillgodoses. Utsagor såsom "det är skillnad från klass till klass", "i viss mån kan eleverna påverka" och "eleverna kan välja i vilken ordning uppgifterna ska göras" speglar den skiftande bilden. Vidare framkommer en variation i intervjuerna med lärarna huruvida undervisningen utgår från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och hur detta sedan ligger till grund för undervisningen. Variationen speglas av utsagor från "det går inte", till "att det är lättare ju äldre eleverna blir". I intervjuer med rektorn framkommer en stor tillit till lärarnas profession. Detta får dock inte utgöra ett hinder för rektorn att följa upp lärarnas undervisning. I inledningen av läroplanen nämns att en likvärdig utbildning aldrig kan utformas lika för alla elever.

Bristområde: Lärares bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § Grundskoleförordningen (ny lydelse från den 15 juli 2008)

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Havelidens skola upprättar individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen för samtliga elever. Inspektörerna har tagit del av några av dessa individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen. I elevernas individuella utvecklingsplaner saknas tydliga mål knutna till läroplanens och kursplanernas mål. Innehållet i planerna utgörs till stora delar av värdeord och sociala mål. Det är svårt att få syn på hur elevernas kunskapsutveckling förhåller sig till läroplanen och kursplanerna. Eftersom målen i planerna är otydliga blir det även svårt för elever och föräldrar att se sambandet mellan mål och undervisning.

Skolan använder ett system för bedömning för eleverna i årskurs 1-6, där kryss sätts i en mall som anger lärarnas bedömning i några ämnen. Skriftliga omdömen av elevernas kunskaper saknas i samhällskunskap, religionskunskap, historia, geografi, biologi, fysik, kemi, teknik samt hem- och konsumentkunskap. Mallen för de skriftliga bedömningarna innehåller ett samlingsbegrepp för några ämnen som skolan benämner orienteringsämnen. Det framkommer vid intervjuer med eleverna att det inte är tydligt för eleverna vilka ämnen som ingår i orienteringsämnena. Detta för med sig att eleverna får en bedömning som inte går att relatera till något enskilt ämne. Vidare saknar de skriftliga omdömena en vägledning om var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling i relation till läroplanens och kursplanernas mål.

Bristområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att verksamhetens resultat utvärderas regelbundet och använder detta som underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektorns ansvar

Motivering:

I intervju med rektorn framkommer att skolans resultat utvärderas genom dialog och diskussioner med skolans kvalitetspiloter och övrig personal.

Kvalitetspiloterna i skolan förbereder enkäter för att utvärdera verksamheten. Inspektörerna har tagit del av en föräldraenkät. Rektorn dokumenterar och följer enbart upp elevernas kunskapsresultat i ämnena svenska engelska och matematik. Lärarnas uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen redovisas inte systematiskt till rektorn för att följas upp och utvärderas på skolnivå. I övrigt sker ingen systematisk uppföljning och utvärdering av verksamheten på skolnivå. Rektorn har här ett övergripande ansvar för att så sker.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan anpassar inte undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Tidigare i protokollet har framkommit att målen i elevernas individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen inte är tydligt kopplade till läroplanens och kursplanernas mål. Detta medför att undervisningen till stor del inte kan planeras och anpassas individuellt efter elevernas behov förutsättningar, erfarenheter och tänkande. I intervjuer med lärare framkommer att det är svårt att anpassa undervisningen utifrån eleverna individuella behov. För de elever som är i behov av särskilt stöd individualiseras undervisningen. De elever som behöver utmaningar får ofta göra extrauppgifter för att vänta in de övriga i gruppen. I övrigt får den stora gruppen elever arbeta med samma saker och i de flesta fall med samma innehåll. I de flesta fall erbjuds eleverna en gemensam undervisning och som mer sällan anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov. Tillsynen visar att undervisningen till stora delar går ut på att eleverna ska

hinna med ett visst antal uppgifter. När eleverna gjort klart får de göra extrauppgifter i väntan på den övriga gruppen och gemensam genomgång av nästa moment. På detta sätt blir planeringen mer fokuserad på mål att uppnå istället för att planeringen utgår från mål att sträva mot och de förmågor som anges där.

Bedömning:

Rektorn och lärarna arbetar inte i tillräcklig utsträckning med att öka elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens utformning och innehåll.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Motivering:

I Skolverkets tillsyn av Havelidens skola 2006 framgår att det fanns behov av förbättringsinsatser gällande elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer. Tillsynen 2010 visar på samma behov. I intervjuer med eleverna framkommer att de arbetar med arbetsschema där de kan välja vad de vill bli klara med. Det innebär att eleverna får välja i vilken ordning de får göra uppgifterna. Eleverna berättar även att de kan välja att skriva om ett spel, en film eller en bok. De kan även välja vilket djur de ska skriva om och vad de vill skriva om. Ibland får eleverna rita vad de vill eller skriva om det de själva vill. Eleverna kan ibland få arbeta med sådant de inte hunnit så långt i. Tillsynen visar att elevernas inflytande sträcker sig till att de får göra egna val av aktiviteter istället för att få ett reellt inflytande på utbildningens utformning och innehåll.

Bristområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling som uppfyller inte förordningens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. skollagen 8 § Årlig plan

Motivering:

Havelidens skola har en plan mot kränkande behandling som även innehåller skolans koncept för att förhindra mobbning och annan form av kränkande behandling. Planen innehåller till stora delar en beskrivning av det förebyggande arbetet som pågår i skolan. Dock tar planen inte sin utgångspunkt i en aktuell kartläggning av den egna verksamheten och saknar en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. Handlingsplanen vid kränkande beteenden bland elever saknar en tydlighet i vem som gör vad och vem som dokumenterar. Vidare saknas rutiner för vad som händer när vuxen i skolan kränker elev.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolan upprättar inte åtgärdsprogram i enlighet med grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. grundskoleförordningen 1 § 3 och 4 st.

Motivering:

Åtgärdsprogram upprättas i skolan men de saknar tydliga kunskapsmål och insatser för elevernas måluppfyllelse. Vidare saknas i åtgärdsprogrammen vad skolan ska vidta för åtgärder för att eleverna ska nå ökad måluppfyllelse, exempelvis hur undervisningen ska utformas för att tillgodose elevens behov.